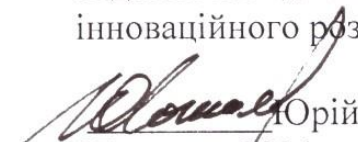

Львівська національна музична академія імені М.В. Лисенка
Кафедра академічного співу

«ПОГОДЖУЮ»

Гарант освітньо-професійної програми, проректор з науково-педагогічної діяльності та інноваційного розвитку, професор

Юрій СОКОЛОВСЬКИЙ
27 серпня 2024 року

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

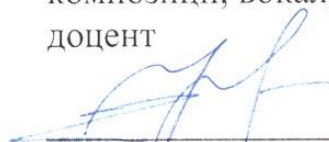
Проректор з науково-педагогічної роботи, доцент

Богдан ДАШАК
28 серпня 2024 року

«ПОГОДЖУЮ»

Декан факультету музикознавства, композиції, вокалу та диригування, доцент

Ірина КУРИЛЯК
27 серпня 2024 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
„ ПРАКТИКА ПЕДАГОГІЧНА ”**

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Ступінь вищої освіти	Магістр
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	025 Музичне мистецтво
Освітньо-професійна програма	Музичне мистецтво
Профілізація	Академічний спів
Статус	Обов'язкова компонента освітньої програми циклу дисциплін практичної підготовки (ОК 2.1)
Загальний обсяг	3 кредитів ЄКТС (90 годин)
Форма підсумкового контролю	Залік (1), екзамен (2)
Термін викладання	1-2 семестри
Факультет	Музикознавства, композиції, вокалу та диригування
Форма навчання	Денна, заочна

Львів – 2024

Робоча програма навчальної дисципліни «Практика педагогічна» з галузі знань 02 Культура і мистецтво зі спеціальності 025 Музичне мистецтво оновлена відповідно до освітньо-професійної програми «Музичне мистецтво» другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженої Вченою Радою ЛНМА імені М. В. Лисенка 26 серпня 2024 року (Протокол №1)

Розробник:

Жишківч Мирослава Андріївна – кандидат мистецтвознавства, професор, професор кафедри академічного співу

Робоча програма навчальної дисципліни «Практика педагогічна» затверджена на засіданні кафедри академічного співу

«27» серпня 2024 р., протокол № 1.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Мета навчальної дисципліни надати глибокі знання про зміст, організацію, форми і методи викладання "Практика педагогічна", закласти теоретичні основи методології викладання і шляхи їх практичного застосування.

У результаті вивчення навчальної дисципліни "Практика педагогічна" студент повинен знати:

- сучасний стан розвитку педагогіки і психології;
- педагогічні основи викладання предмету у вищих мистецьких навчальних закладах I-II ступеня акредитації;
- методи і форми викладання "Практика педагогічна" на I-IV курсах вищих мистецьких навчальних закладах I-II ступеня акредитації.

У результаті навчання випускник повинен вміти:

- методично правильно та систематично вести роботу над розвитком голосового апарату, включаючи всі види техніки;
- швидко реагувати на з'явлення в учнів поганих звичок та відхилень від виконавських норм і вміти їх виправляти;
- знати необхідний педагогічний репертуар для співаків-початківців;
- вміти підбирати та систематизувати навчальний матеріал у кожному окремому випадку для виправлення характерних недоліків в оволодінні звукоутворенням, виконавським диханням, розвитком техніки тощо;
- навчитися методично правильно аналізувати твори, їх художні особливості та виконавські труднощі;
- вміти виконувати твори та показувати різноманітні виконавські прийоми;
- скласти індивідуальний план учня, враховуючи особливості його характеру, ступінь музичних здібностей і технічної підготовки.

У процесі проходження педагогічної практики студент повинен керуватися головними дидактичними принципами:

- поєднання та взаємозв'язку освітнього й виховного процесів;
- індивідуального підходу у навчанні вокаліста;
- поступовості та послідовності у навчальному процесі;
- єдності вокально-технічного та художнього розвитку.

У зв'язку з цими завданнями викладання дисципліни «Практика педагогічна» повинно мати педагогічну і методологічну спрямованість.

2. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКИМИ ПОВИНЕН ОВОЛОДІТИ ЗДОБУВАЧ

2.1 Загальні компетентності	
ЗК 2	Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
ЗК 3	Здатність використовувати інформаційні та комунікативні технології.
ЗК 4	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 5	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 6	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
ЗК 7	Здатність до міжособистісної взаємодії.
ЗК 9	Здатність працювати автономно.
2.2 Спеціальні (фахові) компетентності	
СК5	Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації.
СК 6	Здатність викладати спеціальні дисципліни в закладах освіти з урахуванням цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти.
СК 7	Здатність аналізувати виконання музичних творів або оперних спектаклів, здійснювати порівняльний аналіз різних виконавських інтерпретацій, у тому числі з використанням можливостей радіо, телебачення, Інтернету.
СК 8	Здатність взаємодіяти з аудиторією для донесення музичного матеріалу, вільно і впевнено репрезентувати свої ідеї (художню інтерпретацію) під час публічного виступу.
2.3. Програмні результати навчання	
РН 1	Володіти професійними навичками виконавської, творчої та науково-педагогічної діяльності.
РН 2	Володіти навичками ансамблевого музикування в групах різних складів у концертно-виконавському та репетиційному процесах.
РН 3	Визначати стильові і жанрові ознаки музичного твору та самостійно знаходити переконливі шляхи втілення музичного образу у виконавстві.
РН 4	Професійно здійснювати аналіз музично-естетичних стилів та напрямків.
РН 5	Вибудовувати концепцію та драматургію музичного твору у виконавській діяльності, створювати його індивідуальну художню інтерпретацію.
РН 6	Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.
РН 7	Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.
РН 8	Здійснювати викладання гри на інструменті/ вокалу/диригування/ музикознавчих дисциплін/композиції з урахуванням потреб здобувача освіти, цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувача.
РН 9	Здійснювати ефективне управління мистецькими проєктами, зокрема, їх планування та ресурсне забезпечення.
РН 10	Приймати ефективні рішення в галузі культури і мистецтва, аналізувати альтернативи та оцінювати ризики.

4. РОЗПОДІЛ ДИСЦИПЛІНИ ЗА СЕМЕСТРАМИ, ГОДИНАМИ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

№	НАЗВА НАВЧАЛЬНОЇ	Розподіл за семестрами	К .л	Кількість годин	Розподіл аудиторних годин на тиждень за
---	------------------	------------------------	------	-----------------	---

	ДИСЦИПЛІНИ	Екзамени	Заліки	Атестаційні екзамени		Загальний обсяг	Аудиторних			Самостійна робота	семестрами (денна) та загальна кількість годин в семестрі (заочна)			
							Всього	у тому числі:			С е м е с т р и			
								лекції	Індивідуальні		практичні	1	2	3
												Кількість тижнів в семестрі		
												15/4	15/2	15/4
OK2.1	Практика педагогічна	2	1		3	90	30/6			30/6	60/84	1/3	1/3	

Розподіл годин та кредитів по курсах та семестрах

КУРС	СЕМЕСТРИ	Кількість кредитів ECTS	Кількість годин					
			Загальний обсяг	Аудиторних			Самостійна робота	
				Всього	у тому числі:			
					лекційні	індивідуальні		практичні
I		2	90	30/6			30/6	60/84
	1	1	15	15/3			15/3	30/42
	2	1	15	15/3			15/3	30/42
Всього		2	90	30/6			30/6	60/84

1 семестр

	Модуль 1. Академічний спів	Кількість годин	
		Аудиторні (денна)	Аудиторні (заочна)
Змістовий модуль 1. Робота над технікою співу			
Тема 1	Техніка співу та її значення для вокаліста	3	1
Тема 2	Основна постава вокаліста (корпус, руки, положення голови)	2	
Тема 3	Особливості роботи голосового апарату	2	
	Змістовий модуль 2 Робота над технікою співу		
Тема 1	Техніка співацького дихання	3	1
Тема 2	Типи дихання. Співацьке дихання і його зв’язку зі звуком	2	
Тема 3	Типи регуляції співацького видиху.	3	1

	Всього годин	15	3
--	---------------------	-----------	----------

2 семестр

	Модуль 2. Академічний спів		
Змістовий модуль 3. Робота над технікою співу			
Тема 1	Особливості акустики голосового апарату	3	1
Тема 2	Основні якості звука (резонатори)	4	
Змістовий модуль 4. Робота над технікою співу			
Тема 1	«Атака» звуку під час співу та її різновиди	3	1
Тема 2	Поняття «опори» співацького звука	3	
Тема 3	Фонетичний метод виховання голосу. Застосування різних голосних у розспівках	2	1
	Всього годин	15	3
	Всього за практичний курс	30	6

Самостійна робота

1 семестр

№ з/п		Кількість годин (денна/заочна)
1.	Методи виховання голосу співака	4/8
2.	Метод динамічних характеристик голосу; метод локалізації вокальних відчуттів; метод інтеграції вокальних відчуттів	2/2
	Поточний контроль	2/2
3.	Розвиток різновидів вокалізації: кантилена	4/8
4.	Спів легато, стакато, маркато	8/12
5.	Різновиди техніки рухливості	8/8
	Підсумковий контроль (залік)	2/2
	Всього годин	30/42
2 семестр		
1.	Вивчення рекомендованих вокальних творів (обробки народних пісень, нескладні романси, солоспіви).	8/12
2.	Вивчення рекомендованих вокальних творів (старовинні італійські арії, оригінальні твори, духовні твори).	4/4
	Поточний контроль	2/2
3.	Вивчення рекомендованих вокальних творів (оригінальні твори, духовні твори мовою оригіналу відповідної складності).	6/10
4.	Вивчення рекомендованих вокальних творів (арії, романси. солоспіви мовою оригіналу підвищеної складності).	8/8

	Підсумковий контроль (екзамен)	2/2
	Всього годин	30/42
	Всього за практичний курс	60/84

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Практика педагогічна»

Критерій оцінки, що виставляється студенту з даної дисципліни, складається із сумарного результату його праці над опрацюванням та засвоєнням практичного матеріалу протягом певного часу. Він поєднує об'єктивні (в даному випадку – обдарованість виконавця) та суб'єктивні (його набуті знання, досягнуті результати, виконавські та сценічні якості, ставлення до обраної професії) фактори, які впливають на оцінку. Основу поняття критерію оцінювання складають вокально-технічні, артистично-виконавські, виразові якості у сценічному виступі конкретного студента.

Виконання оцінюється за національною шкалою: відмінно, добре, задовільно, незадовільно.

Сумарна шкала оцінювання здобувача з навчальної дисципліни

СУМА БАЛІВ ЗА ВСІ ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

/ A / «відмінно» (90 – 100) / (45-50)

Дуже високий ступінь вокально-педагогічних можливостей.

Студент володіє ґрунтовними знаннями викладання "Академічний спів", здатний систематизувати, узагальнювати, творчо інтерпретувати теоретичний матеріал курсу, поєднувати отримані теоретичні знання з їх практичним застосуванням.

/ B / «дуже добре» (82 – 89) / (41-44)

Високий ступінь вокально-педагогічних можливостей.

Студент володіє глибокими знаннями теоретичного матеріалу з предмету, вміє логічно поєднувати теоретичні знання з практичними ситуаціями, творчо їх застосовує.

/ C/ „добре” (74 – 81) / (37-40)

Достатньо високий ступінь вокально-педагогічних можливостей

Студент володіє достатніми знаннями викладеного матеріалу програми, творчо використовує у практичній роботі. Не завжди самостійно може систематизувати та узагальнювати матеріал курсу. Показує добрі результати практичної роботи.

/ D/ „задовільно” (64 – 73) / (32-36)

Посередній ступінь вокально-педагогічних можливостей.

Студент користується обмеженим знанням теоретичного матеріалу курсу, інтерпретує методичні та дидактичні проблеми на визначальному рівні, не завжди розуміє їх змістову специфіку, не завжди може самостійно зробити порівняльний аналіз понять та категорій. Практичне виконання вимог Програми з предмету знаходиться на посередньому рівні.

E/ „достатньо”, (60 – 63) / (30-31)

Низький ступінь вокально-педагогічних можливостей.

Студент відтворює основний теоретичний матеріал, але знання знаходяться у неповному обсязі, що не дозволяє робити йому творчі висновки та застосовувати їх на практиці.

/ FX/ „незадовільно” (35 – 59) / (18-29)

Дуже низький ступінь вокально-педагогічних можливостей.

Студента методологічних та теоретичних основ курсу визначається, як початковий. Він не володіє методикою узагальнення, систематизації та обґрунтування. Не володіє практикою їх застосування.

/ F/ „незадовільно”, (0 – 34) / (0-17)

Відсутність вокально-педагогічних можливостей.

"Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни" F_— відсутність знань з предмету.

Шкала оцінювання здобувача з семестрового екзамену та поточного контролю

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку (диференційованого) та екзамену
45-50	A	відмінно
41-44	B	добре
37-40	C	
32-36	D	задовільно
30-31	E	
18-29	FX	незадовільно з можливістю повторного складання

0-17	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
------	---	--

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.
2. Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності.
3. Методи контролю (самоконтролю, взаємоконтролю), корекції (самокорекції, взаємокорекції) за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності.
4. Бінарні, інтегровані (універсальні) методи. *

* Жодна із запропонованих класифікацій не позбавлена недоліків. На практиці викладач з дисципліни «Практика педагогічна» інтегрує методи різних структур, утворюючи неординарні (універсальні) методи навчання, які забезпечують оптимальні шляхи досягнення навчальної і творчої мети.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

1. Попередній контроль спрямований на виявлення знань, умінь і навичок студентів з творів, які будуть вивчатися.
2. Поточний контроль здійснюється під час практичних занять з метою перевірки засвоєння попереднього матеріалу і виявлення проблем опанування тими чи іншими навичками.
3. Тематичний контроль здійснюється періодично, після вивчення нової теми чи нового розділу і має на меті систематизацію знань та умінь студентів.
4. Підсумковий контроль проводиться в кінці семестру.

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Рекомендована література

1. *Антонюк В.* Українська вокальна школа: етнокультурологічний аспект. Монографія. – 2-е вид., перероб. і доп. – К.: Українська ідея, 2001.
2. *Бандрівська Д.* Науково-методичні праці, статті, рецензії. – Львів: Апріорі, 2002.
3. *Вокально-педагогічні принципи* Валерія Висоцького: Методичні рекомендації для студентів вищих навчальних закладів культури і мистецтв / Автор-упор. М. Жишківнич. – К., 2004.
4. *Вокально-педагогічні принципи і виконавські поради* Олександра Карпатського: Методичні рекомендації для студентів-вокалістів / Автор-упор. Т.Карпатська. – Львів: ЛДК, 1990.
5. *Вокально-педагогічний репертуар для баса*: Методична розробка / Автор-упор. В.Дудар. – Львів: ЛДМА, 2004.
6. *Доронюк В.Д., Сливоцький М.Ю.* Основи вокально-педагогічної творчості вчителя музики: Навчальний посібник. – Івано-Франківськ: Видавничо-дизайнерський відділ ЦІТ, 2007.

7. *Євтушенко В.* Роздуми про голос. – Київ: Муз. Україна, 1979.
8. *Збірник вокальних вправ:* Для викладачів-початківців та студентів музичних навчальних закладів /Автори-упор. М. Жишкович, М.Хмельницька. – Львів, ЛДК, 1992.
9. *Контрольно-кваліфікаційні завдання з предмета «Основи вокальної методики та педагогіки»:* Для студентів вищих навчальних закладів культури і мистецтв III-IV рівнів акредитації / Укладач М.Жишкович. – К., 2004.
10. *Косяк Л. І.* Методичні засади вокального виховання школярів (до проблеми професійної підготовки майбутнього вчителя музики) // *Культура – Мистецтво – Освіта.* Науково-методичний зб. – Вип. 1. / ред. Кол. В.В. Белікова, І.В. Могілей, О. І. Шрамко. – К.: Гроно, 2005. – С. 86-94.
11. *Маслій К.* Виховання голосу співака. – Рівне: Ліста, 1966.
12. *Микиша М.* Практичні основи вокального мистецтва /Автор-упор. М.Головащенко. – К.: Муз. Україна, 1971.
13. *Особливості постановки голосу* мецо-сопрано: Методичні рекомендації для викладачів та студентів музичних закладів / Упор. Н.Свобода – Львів, 2004.
14. *Педагогічна практика:* Програма для вокальних факультетів музичних вузів / Упор М.Жишкович. – Львов: ЛДК, 1994.
15. *Робота над збагаченням емоційно-звукової палітри* у класі вокалу: Методична розробка / Автор-упор. В.Дудар. – Львів: ЛДМА, 2004.
16. *Слово – основа виразності у вокальному виконавстві:* Методична розробка / Автор-упор. В.Дудар. – Львів: ЛДМА, 2004.
17. *Стахевич О.* Основи вокальної педагогіки. Ч.1. – Харків-Суми: Сум ДПУ, 2002.

Збірники вокальних творів (арії, романси, солоспіви)

1. Арії, солоспіви, балади українських композиторів для баса: з репертуару Василя Дударя. – Львів, 2005.
2. Арії та ансамблі з українських опер. Вип. 1. – К., 1980.
3. Арії та ансамблі з українських опер. Вип. 2. – К., 1982.
4. Вериківський М. Вокальні твори. – К., 1986.
5. Вокально-педагогічний репертуар. Сольний спів: сопрано / Упор. Я.Кренців. – К., 2005.
6. Дремлюга М. Вибрані романси. – К., 1964.
7. Завалішина М. Вокальні твори. – К., 1973.
8. Задор Д. Вокальні твори. – К., 1982.
9. Кушплер І. В передчутті весни. Солоспіви. Обробки українських народних пісень. – Львів, 2004.
10. Лисенко М. Солоспіви. У двох томах / Ред. П.Булат. – К., 1992.
11. Лопатинський Я. Солоспіви. Збірка I / Упор. М.Логойда. – Львів, 1999.
12. Лопатинський Я. Солоспіви. Збірка II / Упор. М.Логойда. – Львів, 2000.

13. Лопатинський Я. Солоспіви на слова Лесі Українки, Б.Лепкого, С.Яричевського, І.Гаврилюка, С.Кримського. Збірка III / Упор. М.Логойда. – Львів, 2001.
14. Людкевич С. Солоспіви. – К., 1969.
15. Майборода Г. Романси. – К., 1985.
16. Мартиненко Г. Голос мого Полісся
17. Нижанківський О. Солоспіви / Упор. М.Логойда. – Львів, 1997.
18. Педагогічний репертуар співака-початківця: пісні, арії, романси для сопрано. – К., 1969.
19. Педагогічний репертуар співака-початківця: пісні, арії, романси для тенора. – К., 1969.
20. Педагогічний репертуар вокаліста: романси та обробки народних пісень українських композиторів-класиків / Упор. Н.В.Татарінова. – К., 1966.
21. Рожавська Ю. Пісні. – К., 1977.
22. Січинський Д. Солоспіви / Упор. М.Логойда. – Львів, 1997.
23. Солоспіви Анатолія Кос-Анатольського з репертуару Лілії Коструби: для високого голосу. – Львів, 2009.
24. Фільц Б. Наша пісня, наша дума (десять солоспівів на слова Тараса Шевченка). – Тернопіль, 2004.
25. Хотіла б я піснею стати. Романси на слова Лесі Українки з репертуару Ніни Карпінєць. – Львів, 2003.

Збірники українських народних пісень

1. Думи та обробки народних пісень для баса з репертуару Василя Дударя. – Львів, 2005.
2. Українські народні пісні з репертуару Марії Байко. – К., 1982.
3. Українські народні пісні з репертуару Олександра Врабеля. – К., 1975.
4. Українські народні пісні з репертуару Зої Гайдай. – К., 1975.
5. Українські народні пісні з репертуару Бориса Гмирі. – К., 1972.
6. Українські народні пісні з репертуару Михайла Гришка. – К., 1979.
7. Українські народні пісні з репертуару Павла Кармалюка. – К., 1983.
8. Українські народні пісні з репертуару Миколи Кондратюка. – К., 1977.
9. Українські народні пісні з репертуару Соломії Крушельницької. – К., 1983.
10. Українські народні пісні з репертуару Марії Литвиненко-Вольгемут. – К., 1969.
11. Українські народні пісні з репертуару Анатолія Мокренка. – К., 1980.
12. Українські народні пісні з репертуару Івана Паторжинського. – К., 1969.
13. Українські народні пісні з репертуару Діани Петриненко. – К., 1972.
14. Українські народні пісні з репертуару Оксани Петрусенко. – К., 1969.
15. Українські народні пісні з репертуару Бели Руденко. – К., 1974.